

**ROLUL MASS-MEDIA ȘI PERSPECTIVELE DE INTEGRARE
ÎN UE ALE REPUBLICII MOLDOVA**

Prof. univ. dr. Dan Dungaciu, directorul ISPRI, a participat în perioada 5-8 aprilie la lucrările seminarului „Informație — Mesaj — Atitudine“. Evenimentul a fost organizat la Poiana Brașov de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, în parteneriat cu Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret. Au fost prezenți reprezentanți ai societății civile din România și Republica Moldova printre care Doina Melinte, președinte al Autorității Naționale pentru Sport și Tineret, Nicoleta Eucarie, președinte al Autorității Naționale pentru Cetățenie, Dorin Matei, redactor-șef la „Magazin Istoric“.

Seminarul a avut ca subiect principal de dezbatere mass-media și rolul pe care aceasta îl are în dezvoltarea societății civile din cele două state, scopul fiind identificarea celor mai eficiente mijloace de colaborare între instituțiile media din România și Republica Moldova. Un alt subiect de interes pentru cei prezenți a fost cel referitor la perspectivele de integrare în Uniunea Europeană ale statului vecin.

În prezența unui auditoriu numeros, format în mare parte din bloggeri din Republica Moldova, domnul Dan Dungaciu a prezentat contextul intern și cel regional al demersului de integrare, ca și perspectivele pe care le are Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

**BASARABIA 1812 – 2012:
DOUĂ SECOLE DE ISTORIE TUMULTUOASĂ**

Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol“ — Filiala Iași a Academiei Române, Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu“ din Chișinău și Departamentul Pentru Românii de Pretutindeni au organizat în perioada 14-16 mai 2012 Conferința științifică internațională „Basarabia — 1812. Problemă națională, implicații internaționale“. La lucrările conferinței a fost prezent și directorul ISPRI, prof. univ. dr. Dan Dungaciu, alături de numeroși cercetători și universitari din Republica Moldova, România, Rusia, Polonia, Ucraina, Italia, Turcia, Austria, Letonia, Finlanda și Lituania.

În cadrul dezbaterilor care s-au desfășurat la Iași și la Chișinău, specialiștii prezenți au abordat o tematică complexă din jurul acestui eveniment istoric (cu repercusiuni până în zilele noastre), din care nu au lipsit aspectele politice, sociale, diplomatice, economice

sau culturale. Dintre comunicările prezentate amintim: *Procese și proiecte identitare în Republica Moldova. Moștenirea lui 1812* — prof. univ. dr. Dan Dungaciu, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române; *Ofensiva Imperiului Rus în Sudul și Sud-estul Europei. Acțiuni sporadice și strategii militaro-politice (sec. XVII-XIX)* — academician Andrei Eșanu și Valentina Eșanu, Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei; *Pacea de la București din anul 1812: pătrunderea Rusiei în Balcani* — prof. univ. dr. Elena Kudreavtseva, Institutul de Istorie a Rusiei al Academiei de Științe a Rusiei; *Reacțiile Curții din Viena la politica expansionistă a St. Petersburgului în Sud-Estul Europei la cumpăna secolelor XVIII-XIX* — dr. Kurt Scharr, Universitatea din Innsbruck; *Vechiul Regat și Basarabia* — prof. univ. dr. Ion Bulei, Universitatea București; *Relațiile româno-letone în perioada interbelică: contextul Basarabiei* — conf. univ. dr. Čriks Jekabsons, Universitatea din Letonia; *Implozia URSS și definirea coordonatelor istorice ale Republicii Moldova* — conf. univ. dr. Gheorghe Cojocar, Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei; *Academia Română și Basarabia* — academician Dan Berindei.

DEZBATERE-LANSARE A LUCRĂRII
RELIGION AND CONFLICT.
RADICALIZATION AND VIOLENCE
IN THE WIDER BLACK SEA REGION

Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale împreună cu Centrul de Prevenire a Conflictelor și Early Warning au organizat în data de 29 mai 2012, la Casa Titulescu, o dezbatere științifică ocazionată de lansarea cărții *Religion and Conflict. Radicalization and violence in the Wider Black Sea Region*.

Lucrarea, ce îi are ca autori pe Iulian Chifu, Oana Popescu și Bogdan Nedeia, a fost publicată recent la Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale. Rezultat al unui amplu proiect de cercetare, derulat pe parcursul unui an de zile, volumul pune în discuție o tematică vastă referitoare la vecinătatea estică a Europei, marcată de tensiuni și conflicte interminabile. Cei trei autori propun o evaluare a potențialului conflictual din regiunea Caucazului precum și a riscului său de escaladare, pe baza unui puternic mobil — religia.

Intervențiile pe marginea volumului au fost susținute de autori și de Teodor Meleșcanu, director al Serviciului de Informații Externe, Cornel Codiță, expert militar, Cristian Diaconescu, consilier prezidențial, și Dan Dungaciu, directorul Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale.

Evenimentul, desfășurat în prezența unui numeros auditoriu, a beneficiat de sprijinul German Marshall Fund.

Redacția

CONFERINȚĂ INTERNAȚIONALĂ DESPRE CONCEPTUL REPUBLICAN DE LIBERTATE

Miercuri, 2 mai 2012, a avut loc deschiderea seriei de conferințe internaționale la Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române, parte a Programului Nr. II, Proiectul de cercetare nr. 1 *Ideea de republică în filosofia politică modernă și contemporană 2011-2013* (coordonatori dr. Ion Goian și dr. Henrieta Șerban) cu tema „Conceptul republican de libertate ca nondominație la Philip Pettit în relație cu teoria lui John Rawls. O aplicație la realitățile europene“, susținută de dr. Sari Maarit Holappa Florescu, cercetător, doctor în filosofie și funcționar al UE. Prelegerea a fost urmată de un workshop pe această temă.

Prelegerea a pornit de la o scurtă expunere a istoriei ideilor de filosofie politică pe tema republicanismului și a continuat cu o analiză a conceptului de libertate ca nondominație, așa cum apare la Philip Pettit, relaționat cu perspectiva social-liberală a conceptului de libertate din teoria rawlsiană a dreptății. Analiza a evidențiat punctele comune ale celor două perspective, în contextul explicării diferențelor de filiație dintre acestea, în domeniul filosofiei politice contemporane. Astfel, mergând pe două paliere principale de analiză care investighează ce înseamnă să fii cetățean liber și cum pot fi protejate libertățile cetățenești, expunerea a discutat relațiile dintre libertate ca noninterferență și libertate ca nondominație, discutând și precauțiile pentru eliminarea dominației arbitrară care se iau în teoria rawlsiană a dreptății.

Cercetătoarea a arătat că filosofia politică propusă de Philip Pettit conduce prin conceptul de libertate ca nondominație la discuția despre „adevărată“ libertate, despre legea bună și democrație ca proces contestabil. Modelul contestabil al democrației care are în centrul său conceptul de libertate ca nondominație este extins de Philip Pettit și la organizații situate în plan internațional, cum ar fi Uniunea Europeană sau ONU, din perspectiva interesului pentru o interacțiune cu centrele naționale de putere, care să fie guvernată de principiile libertății ca nondominație. Ca urmare, în lumina ideilor acestor autori contemporani, autoarea a subliniat că puterea politică națională și internațională este legitimă dacă și numai dacă este exercitată în conformitate cu o Constituție aprobată de către toți cetățenii liberi și egali și dacă este exercitată într-un mod în care toți cetățenii îl pot aproba.

Cu acest demers metodologic și din această perspectivă filosofică actuală s-a analizat apoi cazul particular al expulzării romilor din Franța, caz în care decizia a fost aplicată colectiv, fără a considera cazurile particulare ale indivizilor, deși chiar legea franceză care a fost aplicată prevedea posibilitatea expulzării unor indivizi și nu a unor grupuri, pe considerente etnice.

Prin întrebări, comentarii și discuții s-au aprofundat atât aspectele teoretice ale temei, cât și aspectele aplicative ale raportării la valorile și principiile republicane, pe de o parte, și rawlsiene, ale teoriei dreptății ca imparțialitate, pe de alta. Aceste perspective diferite se află într-un dialog fructuos pentru înțelegerea și soluționarea unor multiple realități europene cărora le suntem contemporani.

Henrieta Anișoara Șerban

**INAUGURAREA SĂLII WASHINGTON A ISPRI
— PRILEJ PENTRU O DEZBATERE ACADEMICĂ
DESPRE ALEGERILE PREZIDENȚIALE DIN SUA**

Pe data de 30 mai 2012 a avut loc, la sediul Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române, inaugurarea sălii Washington a institutului, prilej cu care a fost organizată și o dezbatere pe o temă de interes pentru auditoriul prezent — *Alegerile din SUA. Agenda candidaților, mizele interne și semnificațiile globale*. Acest dublu eveniment organizat de ISPRI s-a realizat cu sprijinul Ambasadei SUA în România, care a contribuit la dotarea materială a sălii Washington.

Dezbaterea pe marginea alegerilor prezidențiale din SUA, moderată de directorul ISPRI, prof. univ. dr. Dan Dungaciu, s-a deschis cu conferința susținută de David T. Morris, consilier politic la Ambasada SUA în România, care a vorbit despre sistemul electoral al SUA, încadrându-l în complexitatea sistemului federal — cu specificul împărțirii competențelor între nivelul național și cel al statelor componente, dar și în particularitățile sistemului de două partide a căror competiție pentru câștigarea puterii comportă o multitudine de nuanțe și subtilități. De asemenea, vorbitorul a scos în relief faptul că alegerile din SUA sunt, ca urmare a statutului de mare putere în sistemul internațional, un eveniment ce stărnește interesul nu numai al cetățenilor săi, dar care are un impact și la nivel mondial.

În continuare, Sandra Pralong s-a oprit asupra unui subiect central în campania electorală din SUA și care totodată se află în dezbaterea opiniei publice din România: reforma sistemului de sănătate. Sandra Pralong a expus punctele de vedere pe care le susțin cei doi candidați la președinție Barack Obama și Mitt Romney vizavi de sistemul *health care*.

Iulian Chifu, consilier prezidențial pentru Afaceri Strategice, Securitate și Politică Externă, s-a oprit în prezentarea sa asupra politicii externe americane. Domnia sa a remarcat faptul că politica externă nu este un subiect central în campania prezidențială din SUA. În schimb economia este una dintre temele principale, cu atât mai mult cu cât criza economică nu a fost depășită, iar economia este la ora actuală una globală, cu implicații și asupra politicii externe. Iulian Chifu a mai precizat faptul că relațiile României cu Statele Unite au fost bune indiferent de cine a fost președinte al SUA, deoarece există o continuitate în politica externă americană indiferent dacă președintele a fost republican sau democrat.

Generalul în rezervă Constantin Degeratu, fost șef al Statului Major al Armatei Române, a încheiat seria intervențiilor cu referiri tot asupra politicii externe a Statelor Unite și a percepției pe care o are societatea românească asupra campaniei pentru alegerea președintelui celei mai mari puteri din lumea de astăzi. Constantin Degeratu a remarcat faptul că societatea românească nu este atât de interesată de cine va fi viitorul președinte al SUA, deoarece oricine va ocupa fotoliul de la Casa Albă va menține aceeași poziție în privința politicii externe și a securității Statelor Unite.

Conferința organizată de ISPRI s-a bucurat de un numeros auditoriu, format din cercetători, studenți, jurnaliști, comentatori politici, care, la final, au adresat întrebări și au făcut comentarii pe marginea temei dezbătute.

Ruxandra Iordache

CONFERINȚA ANUALĂ A SOCIETĂȚII SOCIOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Societatea Sociologilor din România a organizat la Universitatea din București, în perioada 31 mai – 3 iunie 2012, conferința internațională cu titlul *Beyond Globalization*. Conferința și-a propus să dezbată teme referitoare la marile schimbări pe care le-a cunoscut societatea în ultimele decenii, perioadă marcată de două evenimente majore: atacurile teroriste de la 11 septembrie și criza financiară globală. În cadrul conferinței s-au căutat răspunsuri vizavi de ce direcții ale neoliberalismului și globalizării vor deveni de-suete și care dintre acestea vor persista după criza economică globală. Conferința s-a desfășurat în ca-drul mai multor sesiuni de dezbatare.

Cercet. șt. III dr. Cristian-Ion Popa în cadrul ISPRI a susținut în cadrul sesiunii nr. 11 istoria teoriei sociale (pe care de altfel a și moderat-o) conferința cu tema „Elemente de sociologie fiscală”, în care a prezentat câteva elemente ale alfabetului sociologiei fiscale relevante pentru crizele fiscale severe pe care le înfruntă statele sociale actuale atât în Europa cât și în întreaga lume.

STATUL SOCIAL ȘI CRIZA ECONOMICĂ

Dr. Cristian-Ion Popa și dr. Gabriela Tănăsescu, cercetători științifici III în cadrul ISPRI au participat la Conferința Academos, desfășurată în perioada 7-9 iunie 2012. Conferința a fost organizată de Școala Națională de Științe Politice și Administrative și *European Journal of Sciences and Theology*, ediția din acest an având ca principală temă de dezbatare criza economică și reducerea responsabilităților tradiționale ale statului post-social.

Domnul Cristian-Ion Popa a susținut conferința cu titlul „Market, State and rules-based Welfare”, în care a abordat problema relației dintre piață și stat. Această relație complexă se află în centrul preocupărilor filosofilor și economiștilor politici începând cu Adam Smith și, de asemenea, ocupă un loc central în actualele dezbateri privind criza economică în general și cea financiară în particular, cu care se confruntă statele sociale. În acest context, Cristian-Ion Popa a susținut un punct de vedere din perspectiva economiei politice constituționale, un nou curent de cercetare dezvoltat recent în interiorul teoriei alegerii publice.

Doamna Gabriela Tănăsescu a prezentat conferința cu titlul „Liberal neoclassicism and the current policy of «neoclassical synthesis»“. Comunicarea a prezentat modelul alternativ al „balanței reale a puterii” dintre forțele pieței și structurile statului — tema perenă a dezbaterii liberale. Acest model a fost examinat pe mai multe paliere: capacitatea sa de a administra piețele și de a reglementa sistemul financiar, viciat de rolul copleșitor al speculației cu bani virtuali; capacitatea de a obține creștere economică prin practici competitive și de a obține atât utilitate privată cât și socială.

MODELUL MEDITERANEAN ȘI REGIUNEA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE

Trei cercetători științifici ai ISPRI, dr. Cristian-Ion Popa, dr. Bogdan Popescu și dr. Lorena Stuparu au participat la primul simpozion internațional „The Mediterranean Pattern and the Extended Region of the Black Sea”. Simpozionul a fost organizat în perioada 7-9 iunie 2012 de Universitatea Europei de Sud-Est Lumina în colaborare cu Institutul Italian pentru Studii Filosofice. Lucrările simpozionului s-au desfășurat în cadrul a trei secțiuni tematice: Instituții și politică; Interferențe culturale și Economie și societate.

În cadrul dezbaterilor dr. Cristian-Ion Popa a susținut conferința „What Constitutional Role for State in a Post-Communist Society?”, dr. Bogdan Popescu comunicarea „Political Parties Facing the Electorate. Discourses, Messages and Campaigning Strategies” iar dr. Lorena Stuparu conferința cu titlul „Spațiu mediteranean și identitate europeană”.

Simpozionul s-a desfășurat în prezența unui numeros auditoriu, format din universitari, cercetători științifici, studenți din România și străinătate.

SCHIMB INTERACADEMIC ISPRI — UNIVERSITATEA HOGESCHOOL DIN BRUXELLES

Cercetătorii științifici ai ISPRI, dr. Henrieta Anișoara Șerban, dr. Viorella Manolache și dr. Răzvan Pantelimon, au participat în luna iunie 2012, la Bruxelles (Belgia), în cadrul schimbului interacademic Fund for Scientific Research (FWO) și ISPRI, Academia Română — HUB, Royal Belgia Academy la programul de derulare a proiectului *Discursul Totalitar*, coordonat de Lut Lams și Henrieta Anișoara Șerban.

Schimbul interacademic a avut în vedere continuarea proiectului de cercetare demarat de coordonatorii săi, o serie de workshop-uri și întâlniri științifice având ca scop definitivarea volumului colectiv internațional în curs de apariție. În cadrul întâlnirilor științifice, moderate de cercetătorii prof. Lut Lams, Henrieta Anișoara Șerban și Geert Crauwles, au fost dezbătute aspecte ale problematicii discursului totalitar și studiile de caz propuse de cercetători din Franța, Suedia, Germania, China, Belgia și România.

Schimbul a facilitat și un ultim stadiu de documentare și verificare a textelor predate pentru apariția în volum, reconfirmarea schimbului interacademic și de colaborare științifică cu revista *Romanian Review of Political Sciences and International Relations* a ISPRI și predarea, spre includere în circuitul de lectură belgian, a cărților publicate de Henrieta Anișoara Șerban și Viorella Manolache.

Redacția